

22.6.2020

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: VN/13869/2020

Turun kaupungin lausunto hallituksen esityksestä vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviosta

Valtiovarainministeriö järjesti 17.6.2020 sairaanhoitopiireille ja osalle kuntia kuulemistilaisuuden vuoden 2020 lisätalousarviosta. Kirjallinen lausunto tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 30.6.2020 mennessä.

Lisätalousarvioon sisältyy tukipaketti kunnille. Osana kuntien tukipakettia, lisätalousarvioon sisältyy 200 miljoonan valtionavustus suoraan sairaanhoitopiireille. Sairaanhoitopiireille jaettavasta valtionavustuksesta neljäviidesosaa esitetään määräytyväksi sairaanhoitopiirien jäsenkuntien väestömäärän mukaisesti ja yksiviidesosaa koronaviruksesta aiheutuvien tehohoitovuorokausien perusteella.

Tukipaketin määräytymisperusteet kohtelevat sairaanhoitopiirejä eriarvoisesti. Väestöpohjaan sidottu rahoitus on perusteltua osittain, mutta sen ongelmana on, että valtionavustuksen määräytymisperusteissa ei ole huomioitu yliopistosairaanhoitopiirien muita sairaanhoitopiirejä laajempia velvoitteita koronatilan hoidossa. Yliopistosairaanhoitopiirit ovat vastanneet erityisvastuualueellaan koronatilan koordinoinnista ja vaikeimpien potilaiden hoitamisesta ja varautumista erityisvastuualueella. Varautuminen omistajakuntia laajempaan väestövastuuseen merkitsee yliopistosairaanhoitopiirien omistajakunnille tilannetta, jossa ne joutuvat riittämättömän valtionavustuksen seurauksena käytännössä kompensoimaan muiden alueiden kuntien kustannuksia. Lisäksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin on edellytetty tukevan Ahvenanmaan keskussairaalan lääkäreiden saatavuus poikkeusolojen aikana ja veloitteen kustannukset eivät kuulu alueen jäsenkuntien maksettavaksi.

Turun kaupunki toteaa, että esitetyn tukipaketin euromäärä on sairaanhoitopiireille riittämätön ja se ei kata sairaanhoitopiirien koronaan varautumisen ja koronapotilaiden hoitamisen kuluja. Koronan hoitaminen tulee synnyttämään alijäämää sairaanhoitopiirien talouteen. Sairaanhoitopiirien alijäämää tullaan käytännössä kattamaan kuntalaskutuksen kautta. Kuntatalouden näkökulmasta tilanne on erittäin huono. Kunnat ovat jo entuudestaan vaikeassa taloudellisessa asemassa ja koronatilanne synnyttää myös kunnissa kustannuksia sekä vaikuttaa alentavasti kuntien tuloihin. Vaikean kuntataloustilanteen takia sairaanhoitopiirien alijäämien neljän vuoden kattamisveloitteen aika on liian lyhyt. Mikäli sairaanhoitopiirit puretaan sote-uudistuksen yhteydessä, voi alijäämien kattamisvelvollisuus tulla voimaan jopa nopeammin kuin neljässä

vuodessa. Alijäämien kattamisaikaa tulee nykyisessä erityisessä julkisen talouden tilanteessa pidentää oleellisesti tai alijäämien kattamisessa on sote-uudistuksen seurauksena pohdittava valtion vastuiden korostamista. Tämä alijäämien pidentämisen ja valtion rahoitusvastuiden kasvattamisen mahdollisuus on huomioitava lisätalousarviota koskevassa päätöksenteossa tai sen rinnalla.

Yliopistosairaanhoitopiirien vaativan hoidon varautumisen kompensaatiot tulee lisäksi perustua varautumiseen, ei tehohoitovuorokausien lukumäärään. Tehohoitovuorokausien lukumäärään perustuva valtioavustuksen kompensatio muodostaa tehohoitoa tuottaneille sairaanhoitopiireille päällekkäisen kustannusten korvaustilanteen. Päällekkäisyyttä syntyy, koska sairaanhoitopiiri voi valtioavustuksen lisäksi laskuttaa kuntia toteutuneesta hoidosta. Tukipaketin määräytymisperusteita tulee arvioida uudelleen ja yliopistosairaanhoitopiirien erityistehtävät varautumisessa tulee sisällyttää tukipaketin jakoperusteisiin.

Minna Arve
Minna Arve
kaupunginjohtaja